

Poemes

Narcís Comadira

Col·lecció Poesia de Paper

79

Poemes

Narcís Comadira

Palma, 1998

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5103986794

Col·lecció Poesia de Paper

79

Poemes

Narcís Comadira

Palma, 1998

© del text: l'autor, 1998

© de l'edició: Caixa de Balears «Sa Nostra» i Universitat de les Illes Balears, 1998

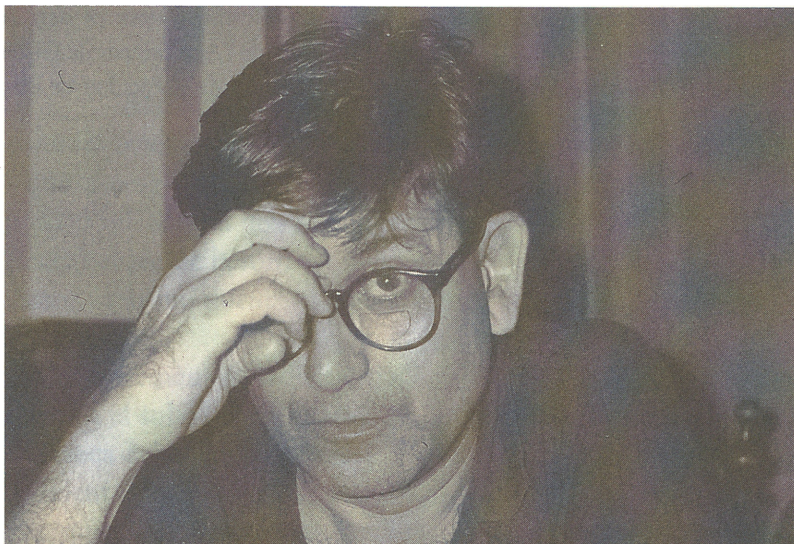
Directors de la col·lecció: Francisco J. Díaz de Castro, Perfecto Cuadrado i Albert Ribas

Disseny: Jaume Falconer

Edició: Universitat de les Illes Balears. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. 07071 Palma

Impressió: Taller Gràfic Ramon. Carrer de Jaume Balmes, 39 i 43. 07004 Palma

DL: PM/1878-1998

Narcís Comadira (Girona 1942) és pintor i escriptor. Com a escriptor de poesia, destaquen, entre els seus llibres, *La llibertat i el terror. Poesia 1970-1980* (1981), *Enigma* (1985), premi Serra d'Or i premi de la Generalitat de Catalunya, *En quarantena* (1990), premi Ciutat de Barcelona, Nacional de la crítica i Lletra d'Or i *Usdefruit* (1995). També ha publicat prosa: *Girona, matèria i memòria* (1992), *L'hora dels adéus* (1995) i *El dia dels morts. Un oratori per a Josep Pla* (1997).

Com a pintor ha participat en nombroses exposicions col·lectives i n'ha fet una trentena d'individuals. Entre aquestes destaquen la retrospectiva de Girona (Museu d'Història de la Ciutat, 1987), les exposicions de Barcelona (Galeria Eude, 1986; Sala Vayreda, 1990; Sala Maragall, 1994 i Sala Parés, 1995), Pineda de Mar (Sala Municipal d'Exposicions, 1991), Tarragona (Teatre Metropol, 1997) i les de Girona (Expoart, 1985, 1989 i 1995; Sales Municipals d'Exposició, 1992 i Sant Nicolau, 1998).

Cal destacar també la realització de la gran pintura *Tríptic en elogi de la pedra de Girona* (1989) destinada a l'escala de l'alcaldia de l'Ajuntament de Girona i la del mural *Poi s'ascose nel foco che li affina* (1993), al hall de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona.

CANÇÓ DE BRESSOL

Ara que la nit desfà

totes les coses corpòries
i que la sang s'apaivaga
amb el vell reclam dels somnis,
llença't al riu de la son,
Amor, criatura, dorm.

Al firmament de la pell
es colga el sol dels teus ulls
i la troca dels teus membres
indolent es desmanyota.
¿En quins braços solitaris,
Amor, t'abandones? Dorm.

Lliure del pes de la carn,
el teu esperit divaga
pels obscurs boscos espessos
de la lassitud secreta.
No vull que fongs ni gripaus,
Amor, te m'espantin. Dorm.

Que el dolç corrent subterrani
al curs segur dels planetes
se't concordi amb transparències
de música innominada.
De lluny vetllo el teu viatge,
Amor, fins que en tornis. Dorm.

VIGÍLIA DE NADAL

L'olor del suro i de la molsa porta

el món petit i tendre de cada any,
els ravenets pelats i els tronxos d'api,
la galantina i els licors pesats.

Una muralla apegalosa i fràgil
de sentiments preserva la consciència;
sobre la cuina a mitja marxa couen
els dos capons farcits (pinyons i prunes).

Ho envolta tot una mandra porosa.
Amb dring de cançonetes s'hi remuguen
records pastats com massapans espessos.
Creixen els fills i els néts. Perilla el nucli.

Hi ha un sobrepès constant de violència
al moviment centrífug de les vides.
Al ram de gallerans, roges, les baies
pengen encara, astutes com um símbol.

A M. R.

Difusa llum i resplendor innocent

sobre els olis del port
i també un pòsit d'anys
i la calma del buit i la tarda deserta

Deserts els cors tristos
de solitud els ulls
escruten el futur s'enfilen es fan
dièresi de la teva ruïna
que és la nostra ruïna

Digues ;Creix l'esperit tesa les veles
es prepara
i quan xoca l'acer contra el sílex
ho deixa tot —com llast—
tot en un dolç desprendre's?
Allò que ha estat ;té ara un sentit nou?
Atzar i voluntat ;s'han tornat profecia?

A la garba de plors
—amor i omissions— del nostre adéu
deixo preguntes que no pots respondre.

EL TEMPS

Tot el país cobert,
bromes al nord, als fondals.
Alguna ullada de sol
a muntanya, al migdia.
Pluges al litoral. Al cor,
com sempre, maregassa.

SITUACIÓ

Grinyola el temps i s'escola la mica
de vida que tenim. Entre la runa
d'ulls que eren transparents i ara són tèrbols,
una rata castrada escodrinya records.
¿Per què tanta insolència?
No, l'hivern no ens durà cap resposta.
Nedem en l'aparença de l'animal efímer.
El món que hem conegut
se'ns podreix d'abundància.

AQUEST NADAL

¿On trobaré, aquest Nadal, el pessebre,
si tot el món s'ha emboirat i els meus ulls
ja no llegeixen la lletra dels mapes?

¿Què et portaré, aquest Nadal, si se'm menja
la sequedat les obagues del cor
i no m'hi creix ja més molsa ni grèvol?

¿Com cantaré, aquest Nadal, si se'm trenca
la poca veu que tenia, i les mans,
sobre el teclat, impotents, se'm garroten?

¿Quan et veuré, aquest Nadal, per plorar-te
tots els projectes d'amor indecisos
que tinc pendants, entre enganys, a la taula?

Respon-me tu l'on i el què, el com i el quan,
Nen que ets camí, primavera i musica.
Mira't aquest desolat cocodril
que vol posar sentiment a les llàgrimes.

DESOLACIÓ

Tant el cos se'm desfà per les juntures
i l'ànima, fidel, el vol seguir,
que ja no queda enteniment en mi
ni pensaments, idees ni figures.

Trossos només de tanta trencadissa,
esmaperduts, em volten pel cervell.
I també a trossos se'm desfà la pell,
aspra i eixuta i rude com terrissa.

La llengua se m'encasta al paladar,
els fantasmes em criden a la dansa
i jo, batut, no faig sinó plorar.

I si busco punyal o daga o llança,
una mà solta em ve a aturar la mà:
tan desfeta també tinc l'esperança.

L'ESGARRIFANÇA

Quan em llegiu —ara fantasiejo—,

vosaltres, els poetes
adolescents dels temps que han de venir,
i em desxifreu, tan pacients, a cop
d'il·lusió, intuïció i diccionari,
potser pensant en quins estranys costums,
en quina llengua tan misteriosa
d'esses sonores i sordes, pronoms
febles enclítics, guionets i apòstrofs,
com un missatge de guerra xifrat,
que no l'entengui
l'enemic del futur, ¿travessareu
el temps amuntegat darrera vostre
i davant meu, ja ben perdut per tots,
i entrareu a les meves paraules desolades,
ruïnes d'una història inconnexa,
per trobar allò que us fa, allò que em fa
a mi com els vells mestres, a vosaltres
com jo, ni vell ni mestre però atent
a aquesta esgarrifança
—que no es perdi?—
que traspasa
com una llançadora de desig
aquest ordit tan tossut de la vida,
i deixareu també fragments en llengües
que es perdran com la meva

per tal que us els desxifrin
altres adolescents
d'altres temps que vindran —tot per l'esgarrifança!—,
i així de temps a temps,
d'un codi a un altre codi,
sempre el mateix missatge vagarós
—ramades populoses de paraules—,
fins a la fi dels segles
si és que hi ha fi dels segles?

POESIA

Un desig fosc:
balbuceig solitari.
¿L'estil? Anguila
que s'esmuny entre línies.
El sentit és silenci.

AIGÜES PROFUNDES

Aquesta llum d'agost que tot el dia
ha fet dansar abusiva els seus dimonis,
ara la lassitud la venç, i cau
aplomada, desfeta, vespre avall,
cap a un mar de tenebra que la salva
de l'excés de certesa.

Jo amb ella també caic. Lent, m'esllavisso
—mentre una lluna minvant, mig despectiva,
ho vol emmellar tot amb ironia plàcida—
i m'enfonso en les aigües profundes dels meus dubtes.

MÚSICA

Música suplicant entendridora

que captives per poder-te imposar
tu la llengua més pura
que no et vals de les coses
que no les adjectives
que no forces el temps encasellant-lo
que no limites les accions
en verbs sempre parcials Per tu
el món és el més pur fluir
i el cor i l'esperit un sol impuls
cap a la veritat
Tu el fer-se i desfer-se
que es succeeix emmirallant-se
etern mentre es transforma i després
fúlgid en el desig somort en el record.

Per tu parlem sense paraules
pensem sense conceptes
convivim sense normes
Amb tu —la llei que implores
dolç xerroteig anímic o inici impetuós
límpida impunitat
suport i paciència bàlsam i bisturí
l'orgullosa carícia—
davallem als inferns
tu ens dus a l'origen

—l'essencial conversa—
Amb tu ens neguem a les aigües del ser.

HORITZÓ

Paraules fatigades ajagudes bocaterrosa
tornades tan educadament imprecises
us trepitjo sou una estora flonja
per a un cervell fatigat com vosaltres
Un camino i m'aturo i m'ajec sobre vostre
i exànime m'adono que no tinc
ja cap més horitzó que aquesta vostra mar
gelatinosa indolent on bracejo
tan absurd per esquivar el No-res
cap al Contrasentit.

EPITAFI

De tu res més que una mirada tendra
sobre el que he estat no vull, ni cap recança:
pensa'm mudat, del no res de la cendra,
en himne etern i oblidat de lloança.

LES PLANTES

Moviment d'amor

el creixement de les plantes, la lenta
confiança de la llavor, l'obscur
destí de l'arrel, la fugaç
meravella de la flor, el fúlgid
esclat del fruit. Mirà't
aquest tany, per exemple, aprèn-te
el seu paper de suport, la seva
disponibilitat conductora. Té,
aquesta fulla respira i anuncia
la flor que t'ofereix
tendresa i passió, el pol·len
pel trafegueig —ai joventut—
de la fertilitat. Espera
fer-te fruit amb el fruit, tornar-te
tot tu tot fruit. Accepta
fer-te dolç, esberlar-te,
caure i passar
per la humiliació
de podrir-te, de perdre't,
tot perquè la llavor que congries
sigui llavor
d'altres tany, d'altres flors, d'altres fruits.
Sé, fes-te
tot tu tot tany, tot fulla, tot tu flor,
tot tu tot fruit, tot moviment d'amor,
per tal d'entendre. I canta.

L'ILLA

Sobre la mar rissada, espessa, com de plom,
veus, de cop, l'Illa: és l'alba.
De lluny, és una massa fosca,
retallada sobre un cel embromat.
Gris sobre gris, són tres grisos:
el mar, el cel i l'Illa.
A poc a poc, el vaixell s'hi acosta
i allà, escarpada i abrupta, la costa nord
i un far que et fa senyals.
I et sobta un llarg calfred
de madura tristesa: ets tu, l'Illa:
cinquanta anys que han passat
i que ara veus que emergeixen boirosos
i se't van fent presents
en la seva precisa, exacta geografia.
Costa nord de l'orgull, penya-segats altius,
baumes de solitud, pins retorts, esperances.
—Joventut, mitja vida, forta com un castell!—
No et pensaves
veure-la així, caient sobre el mar del No-res.
Sí, mira't i recorda: planes interiors, anys madurs,
fèrtils de verds i vides: els corrents subterranis,
l'esforç lent dels qànats, de les aigües cercades;
vida de l'esperit, amb ametllers eteris,
pacients oliveres, obstinats esbarzers;
vida del cos, promeses de la carn,

la collita del blat i el pa calent i dens
dels dies compartits. I la vida del cor,
les cales de l'amor, amb remoreig de veus,
d'amics i de músiques;
i el Més Enllà obsessiu en l'alta neu del cim
i l'esforç persistent per trobar una deu pura;
tot embridat.

Ara la proa enfila cap a Ciutat-la-Mort:
cap a la calma transparent de l'últim port.

HORABAIXA

Cap bondat cap bellesa cap
ni tan sols esperança tot passa
en dies repetits anodins
aigua tèrbola curs
incansable que arrossega
les consciències cap enlloc
hores enllà mesos enllà
anys solament despesos i encara
amb sobrepreu de dolor.

LENTE

(Una pintura de Constant Permeke)

¿Què en recordes? Una taca de verd.

¿Només verd? Un verd de fulla tendra,
d'herba grassa recent, d'herba molla,
d'herba que ja no ho és, que és pasta d'oli
i pigment i tocs d'espàtula,
petites superfícies finíssimes, mosaic
nerviós, frisança de bedoll,
frisança de cors de primavera,
un dolor;
i, sota l'herba, carn, sota el dolor,
sota la pasta d'oli i pigment,
a cada toc d'espàtula, carn,
carn fugaç, promesa no cobrada,
aura, dolcesa, pell, remoreig
d'aigües, guspires
de llum, punts de groc decidit
i, a cada punt de groc, alegria
buscada que ara es desfà en nostàlgia
de temps mai coneguts, dies
de flors i prats i petjades lleugeres,
peuets,
rubor i parpelleig, foguerada
que puja en roses intangibles,
núvols

sobre un cel gris de tristesa real
i un desconcert turgent:
i aquest unguent apegalós de saba,
quin ridícul, inútil remei,
ànima tumefacta!

BERLÍN

Te m'ofereixes tal com ets

i jo et desitjo tal com eres:
els tràfecs i els neguits antics.
Però els vela el silenci d'ara,
quan ja només són un captard,
ja ombres tots i tots tristesa.

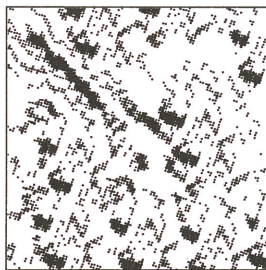
Venço l'orgull de tantes flors
d'aquesta nova primavera.
Et vull d'abans. Només ets d'ara
i ja et remous cap a demà,
voluptuosa en la riquesa.
Alces palaus sobre el dolor,
la culpa dorm a sota terra.

PONENTADA GRAN

S'ha entaulat el ponent,
el vent desficiós
que, impacient, sacseja
els pins i els tamarells,
que s'endú l'alegria.
El vent calent que eixuga
les conques salineres,
el vent constant que esquinça
la pell del mar: els gossos,
inquiets, lladruquegen,
les criatures frisen,
d'aquí d'allà, insubmises;
els grills foradaran
tota la nit amb queixes.
M'assalten vells records:
foc de remordiments
pels dies no viscuts,
pels pecats no comesos.
¿T'he de dir adéu per sempre,
gregal, vent dels déus joves?
Sota aquest cel ardent,
color de cor de síndria
—després sang i caliu—,
entre sentits opostos
em ballen les paraules.
Per retrobar la calma,

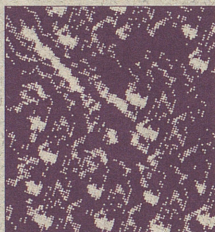
vaig vora mar, passejo;
i penso en el meu Déu
i en el fill que no he fet.

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura «Sa Nostra»
el dia 23 de novembre de 1998

41. ÀNGEL TERRON. *Al·lotropies*
42. JAVIER JOVER. *Urano en la casa doce*
43. RAMIRO FONTE. *Poemas*
44. ÀNGEL GONZÁLEZ. *Poemas*
45. JOAQUÍN BENITO DE LUCAS. *Poemas*
46. DAMIÀ HUGUET. *Les flors de la claror*
47. ENRIC SÒRIA. *Poemes*
48. JOSÉ LUIS GARCÍA MARTÍN. *Cuaderno de Valldemossa*
49. JORDI VIRALLONGA. *Con orden y concierto*
50. DIEGO SABIOTE. *Las nubes eran blancas*
51. JOSÉ ANTONIO MESA TORÉ. *Poemas de la bahía*
52. JOSÉ CARLOS ROSALES. *Club náutico*
53. FRANCISCO BRINES. *Selección de poemas*
54. JEAN SERRA. *Poemes*
55. VICENTE GALLEGO. *Poemas*
56. ÁNGELES MORA. *Canto de sirenas*
57. XAVIER RODRÍGUEZ BAIXERAS. *Poemas*
58. CARLOS MARZAL. *Poemas*
59. MARIA VICTORIA ATENCIA. *Poemas*
60. RAFAEL JUÁREZ. *Lo que vale una vida*
61. ANA ROSSETTI. *Poemas*
62. ANTONI VIDAL FERRANDO. *Poemes*
63. JAIME SILES. *Poemas*
64. ELOY SÁNCHEZ ROSILLO. *Poemas*
65. MEMÒRIA DE MARIA ANTÒNIA SALVÀ
66. JAUME ROSSELLÓ MIR. *Llum vol dir ombra*
67. JENARO TALENS. *Paraíso clausurado*
68. JAUME PONT. *La flor de llot*
69. DIEGO JESÚS JIMÉNEZ. *Poemas*
70. XAVIER ABRAHAM. *De matinada, baix el persistent reflex...*
71. ANTÒNIA ARBONA. *Cadència*
72. JULIO MARTÍNEZ MESANZA. *Fragmentos de Europa. 1977-1997*
73. TEOBALDO A. NORIEGA. *Ars Amandi*
74. BERNAT NADAL. *El fràgil desig*
75. ENRIQUE BADOSA. *XXIV Sonetos*
76. RAFAEL DE CÓZAR. *Poemas*
77. DIEGO DONCEL. *Poemas*
78. JESÚS MUNÁRRIZ. *Oficios varios*

Universitat de les
Illes Balears

**"SA
NOS
TRA"**
Obra Social
i Cultural

